

Piotr Kowolik

"Język czasopism dla dzieci", Jadwiga Lizak, Rzeszów 1999 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (10-11), 234-235

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Piotr Kowolik

Recenzja książki:

Jawiga Lizak — *Język czasopism dla dzieci*

Rzeszów 1999, Wydawnictwo WSP, ss. 181.

Prasa dla dzieci jest jednym ze środków komunikacji masowej. Oddziałując na dziecięcego czytelnika, spełnia wielorakie funkcje. Z jednej strony poszerza zakres wiedzy czytelników o otaczającym świecie, z drugiej zaś wpływa na ich osobowość, dostarcza przeżyć estetycznych i służy celom rozrywkowym.

Recenzowana książka składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, podsumowania i bibliografii.

Oto tytuły rozdziałów:

1. Epitety i ich funkcje.
2. Funkcje i znaczenie porównań.
3. Metafora i możliwości jej interpretacji.
4. Frazeologia.
5. Spójność jako konstyтуanta tekstu.

Podstawą opracowania jest jeden rocznik (1987) następujących czasopism dla dzieci: „Miś”, „Świerszczyk”, „Płomyczek”, „Płomyk”. Do egzemplifikacji wniosków i też służą także przykłady z nowszej generacji czasopism dla dzieci — miesięczników „Ja”, „Ty”, „My” (1989).

Przedmiotem rozważań uczyniła autorka określone wypowiedzi redakcyjne oraz wypowiedzi prasowe niedziennikarskie, jak listy czytelników, rozrywki umysłowe, komunikaty.

Książka jest próbą odpowiedzi na pytania, które ją zainspirowały, m.in.:

- Czy ukształtowanie językowe tekstów dla dzieci odpowiada procesom rozwoju języka i myślenia dziecka?
- Czy warstwa językowa jest dla dzieci atrakcyjna i czy czyni tekst zrozumiałym i czytelnym?
- Czy istnieje odrębny styl funkcjonujący w czasopiśmiennictwie dziecięcym?

Praca nie pretenduje, jak sędzę, do szerokiego i całościowego opracowania. Poszczególne rozdziały to monografia wybranych środków i zagadnień językowych (epitet — porównanie — metafora — frazeologia — spójność), które podda-

ne analizie ilustrują — nie opisują — charakterystyczne cechy języka prasy dla dzieci jako specyficznego komunikatu językowego oraz jako środka wspomagającego kształcenie języka odbiorców. Wszystkie obserwacje mają charakter analizy językoznawczej uzupełnionej o spostrzeżenia teoretycznoliterackie i dydaktyczne.

Recenzowana książka stanowi istotny wkład do problematyki badań tekstologicznych. Jest to opracowanie wartościowe, które poszerza naszą wizję o nie-dostrzegane do tej pory fakty.

Publikacja może być przydatna dla językoznawców, prasoznawców, pedagogów, psychologów i nauczycieli-metodyków nauczania języka polskiego. Powinni się z nią zaznajomić nauczyciele szkół podstawowych, którzy dzięki temu mogliby świadomie i twórczo wykorzystywać czasopisma dziecięce jako cenną pomoc dydaktyczną w nauczaniu języka polskiego.